

Черненко Г. А., д.філол.н., доц.
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ

ЛІНГВОАКСІОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ МІЖ ПРИБІЧНИКАМИ ТА ОПОНЕНТАМИ МИРНИХ ІНІЦІАТИВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНСЬКОГО

Статтю присвячено лінгвістичному аналізу дискурсивних проєкцій дискусії, яка розгорнулася в українському суспільстві довкола мирних ініціатив Президента України Володимира Зеленського в період підготовки до Паризького саміту 2019 р. та під час його проведення. Дослідницьку увагу зосереджено на аксіологічних аспектах дискусії. Розвідку виконано в межах когнітивно-дискурсивної парадигми та критичного дискурс-аналізу. Застосовано авторську методіку аксіологічного динамічного моделювання. Ситуацію «Мирні ініціативи Президента Володимира Зеленського на Паризькому саміті 2019 р.» змодельовано за допомогою пропозиційного аксіологічного фрейму. Такий підхід дав змогу з'ясувати коло ціннісних концептів, які стали основою дискусії, а також деякі причини виникнення ціннісних конфліктів у ході обговорення цієї парадоксальної на перший погляд ситуації, коли традиційно позитивна цінність МИР та дії, спрямовані на його досягнення, ставали об'єктом негативної оцінки.

Ключові слова: ціннісний концепт, аксіологічний фрейм, аксіологічний конфлікт.

У цій статті буде здійснено лінгвістичний аналіз дискурсу, присвяченого обговоренню мирних ініціатив Президента України Володимира Зеленського у період підготовки та за результатами Паризького саміту 9 грудня 2019 року.

Наміри Президента щодо відновлення миру далеко не у всіх викликали підтримку й однозначну реакцію, хоча, здавалося б, є усі підстави вважати цю мету об'єднуючою. Аналіз медіа-текстів на цю тему дав можливість зафіксувати велику кількість висловлювань, в яких ціннісний концепт МИР та ініціативи Президента, спрямовані на його відновлення, оцінювалися

негативно. В результаті формувався ситуативно синонімічний ряд МИР – ЗРАДА з протиставленням концепту ПЕРЕМОГА (про ситуативні антонімічні та синонімічні парадигми в сучасних дискурсивних практиках див. [9]).

Між тим, як стверджують Г. Яворська та Б. Парахонський, «семантика концептів війни і миру являє собою сукупність явних і прихованих смислів, що стоять за поширеними суспільними уявленнями про ці явища. Віднайти та виявити такі сенси особливо важливо в умовах гібридної війни» [6, с. 28].

Є підстави вважати, що причини дискусії між прибічниками та опонентами миротворчих ініціатив Президента України пов'язані саме із такими прихованими конотативними смислами, які є складовою гібридної війни. У цій розвідці **за мету** ставилося оприявнити частину цих смислів, а саме – аксіологічні настанови учасників обговорення ініціатив Президента. Таке оприявлення може зробити подальші дискусії на цю тему прозорішими й ефективнішими.

Актуальність дослідження зумовлена не лише екстралінгвістичними чинниками, але й логікою розвитку власне мовознавчих знань. На часі – розширення можливостей когнітивно-дискурсивного аналізу для моделювання не лише монологічних, а й діалогічних текстів, зокрема конфліктних [2; 5; 15].

Дослідження виконувалося із залученням **методів** логічного аналізу мови, критичного-дискурс-аналізу, оскільки саме ця методологія від початку зорієнтована на експлікацію смислів, закладених у тексті мовцем, подеколи несвідомо. У розвідці було застосовано авторську методику аксіологічного динамічного моделювання. Вона полягає в моделюванні процесів та результатів аксіологічної категоризації у формі аксіологічного пропозиційного фрейму. В результаті стає можливою аксіологічна лінгводеконструкція – оприявлення за допомогою методів лінгвістичного аналізу особливостей ціннісної системи мовця та його намірів впливати на ціннісну систему адресата [11]. Таке оприявлення дає можливість структурувати аксіологічний конфлікт у тому вигляді, в якому його відображено в дискурсі, а відтак – виявити його витoki й побачити можливі шляхи розв'язання.

Матеріалом дослідження слугували новинні та аналітичні статті й коментарі до них в інтернет-виданні «Українська правда»,

присвячені підготовці та обговоренню Паризького саміту 9 грудня 2019 р., на якому було підписано домовленості щодо покорокового врегулювання ситуації на окупованих територіях України (за винятком Криму). Усього було проаналізовано 28 статей загальним обсягом біля 150 тисяч друкованих знаків (з коментарями включно) за жовтень-грудень 2019 року.

Об'єктом аналізу стали виявлені у цих текстах мовні оцінки, релевантні заявленій темі.

Аксіологічне моделювання дискурсивних проєкцій певної ситуації може бути здійснено шляхом представлення її у вигляді пропозиційного оцінного фрейму. Приклад аксіологічного фреймування, застосованого до політичної ситуації в Україні, а саме Революції Гідності 2014 р., знаходимо у праці С. Жаботинської «Мова як зброя у війні світоглядів. Майдан – Антимайдан» [2]. Структура фрейму, використана нами, є пропозиційною, а не слотовою, і базується на синтезі класичних моделей мовної оцінки, запропонованих свого часу О. Вольф, В. Телією, Т. Космедою [1; 3; 10]. Базова структура фрейму, який ми беремо за основу аксіологічного динамічного моделювання, складається з наступних компонентів:

суб'єкта оцінки – S; предиката думки – Pr_{думки}; об'єкта оцінки – O_{оцінки}; предиката оцінки – Pr_{оцінки}, який у свою чергу містить оцінний атрибут – Atr_{оцінки}, тобто атрибут, що оцінюється, та оцінний знак – Pl_{pos/neg}; сірконстанти часу й місця.

Скорочена формула виглядатиме так:

S – Pr_{думки} [O_{оцінки} Pr_{оцінки} [Atr_{оцінки} Pl_{pos/neg}]] time local

Розглянемо аксіологічну модель ситуації, яку умовно назвемо «Мирні ініціативи Президента Володимира Зеленського на Паризькому саміті 2019 р.».

Суб'єкт оцінки. Зважаючи на обраний матеріал дослідження, суб'єктом оцінки виступають автори статей та новинних повідомлень, а також коментарів на сторінках Інтернет-видання «Українська правда». Усі автори – громадяни України. Серед них – представники різних політичних сил і вподобань з різним ступенем прихильності до політики та особистості Президента. Однак характер видання, на сторінках якого опубліковано їхні дописи, дає підстави стверджувати, що для усіх авторів, принаймні на позір, цінність ПАТРІОТИЗМ (по відношенню до

України) є складовою її аксіологічної системи. Можна вважати цю цінність таким концептом, який до певної міри обмежує, рамкує аксіологічний контент проаналізованих текстів.

При цьому суб'єкт оцінки може бути: (1) визначеним, якщо йдеться про авторів аналітичних статей; (2) невизначеним, якщо йдеться про авторів новинних повідомлень, оскільки їхні прізвища в газеті не вказуються; (3) умовно визначеним, якщо йдеться про авторів коментарів, оскільки не завжди можна з упевненістю сказати, що зазначені нікнейми корелюють з реальними іменами дописувачів.

Предикат думки. Вербальними виразниками такого предиката слугують дієслова думки чи мовлення на кшталт: *я думаю, я вважаю, я скажу так* тощо. Щодо мовної оцінки в тексті ЗМІ, найчастіше такий предикат імплікований. Але його можна відновити – як умову оприлюднення тексту – у такому вигляді: *«Я так вважаю і за наявних обставин ця думка достатньо вірогідна й соціально прийнятна для того, щоби висловлювати її публічно».*

Говорячи про суб'єкт оцінки як автора публіцистичного тексту, слід врахувати також, що усі статті проходять редакційний відбір. А отже, в цьому випадку предикат думки може бути ускладнений уточненням: *«Редакція видання «Українська правда» вважає висловлену оцінку соціально прийнятною і такою, що не порушує законодавства України».*

Сірконстант місця.

Видання «Українська правда» зареєстровано в Україні. Автори публікацій – громадяни України. Таким чином локалізацію можна закріпити, назвавши місцем оцінки – Україну. У більшості прикладів цей елемент оцінної структури є імпліцитним. Лише в одному із зареєстрованих нами прикладів він був експлікований через оцінне заперечення в такому вигляді: *«У нас тут не Росія, щоб на царя молитися»* (Taras Klytovych. Коментар. УП.27.10.19). Це висловлювання було відповіддю на репліку: *«Зеленский президент! А ты лохушка»* (Алла Чуб. Коментар. УП.27.10.19).

Сірконстант часу.

Хронологічні рамки, якими обмежені проаналізовані приклади: 19 вересня 2019 року (УП.19.09.19) – 14 грудня 2019 р. (УП.14.12.2019).

Дата відліку часу пов'язана з тим, що інформація про початок узгодження дати саміту на сторінці офіційного інтернет-представництва Президента України з'явилася 18 вересня 2019 р. (<https://www.president.gov.ua/news/ukrayina-napolyagaye-na-zustrichiu-normandskomu-formati-na-57213>). 9 грудня 2019 саміт відбувся, на кілька днів ставши медійною топ-подією.

Об'єкт оцінки.

Об'єктом оцінки виступали в різних текстах:

- певні наміри чи дії, що їх умовно можна назвати «мирні ініціативи Президента Зеленського», зокрема розведення військ, обмін військовополоненими, підписання формули Штайнмаєра;

- цінність МИР та аксіологічна категорія БЕЗПЕКА, до якої його можна віднести, – як результат узагальнення об'єкта «мирні ініціативи»;

- Президент України Володимир Зеленський, подеколи його партія або влада як агенси мирних ініціатив (в результаті процесів стереотипізації за принципом «оцінюємо не дію, а агенса»): *Президент Володимир Зеленський, Президент Зеленський, Президент України, Президент, Зеленский, Зелена команда, властимущіе, главнокомандующий* тощо.

Оцінки з агенсом у ролі об'єкта можна класифікувати як похвалу («*Помилка нашого Президента в тому, що він вважає, що любов, повага, терпимість, чесність можуть об'єднати людей*». – Гай Катулл. Коментар. УП.27.10.19) чи дифамацію («*Якийсь пройдисвіт хоче здати ворогам на потіху наше українське місто*». – Юрій Л. Коментар. УП.26.10.19).

Зауважимо також, що у випадку з намірами й діями слід розрізняти визначений і умовно визначений об'єкт. Останній фігурує в мовних оцінках до того, як саміт відбувся. До цієї дати йдеться про наміри й попередні підготовчі дії, які обговорювалися в суспільстві. Їх вітали чи від них застерігали. У центрі обговорення були переважно такі ініціативи: розмежування по лінії вогню, обмін військовополоненими, припинення вогню, затвердження формули Штайнмайєра (щодо особливого статусу частини Донецької та Луганської областей та проведення місцевих виборів у цьому регіоні за певних умов).

Після 9 грудня 2019 р. можна говорити про визначений об'єкт – «Загальні узгоджені висновки Паризького саміту в

Нормандському форматі 9 грудня 2019 року», підписані Президентом на Паризькому саміті й оприлюднені на його офіційному сайті.

Предикат оцінки.

Структура предиката оцінки є складною двокомпонентною. Вона містить критерій оцінки та власне оцінний знак. При цьому критерій оцінки корелює із цінностями, які слугують мовцю аксіологічними орієнтирами у певній ситуації. Наприклад: *«Відвести війська з землі політої наших патріотів кров'ю – це зрада. Чому цього так хочуть «власьтимуціє» і чим вони краці за «папередників?»»* (Юрій Л. Коментар. УП. 26.10.19). Об'єкт оцінки – мирна ініціатива «розведення військ» (*Відвести війська з землі політої наших патріотів кров'ю*) і керівництво країни («власьтимуціє»). Предикат оцінки – *це зрада*. Негативна оцінка за критерієм ПАТРІОТИЗМ. Можна говорити про те, що відповідний ціннісний концепт посідає певне місце в аксіологічній ієрархії мовця – автора коментаря, інакше б його не було актуалізовано в цьому висловлюванні.

У більшості прикладів оцінний знак і критерій оцінки виражені синкретично: за допомогою тотожних дискурсивних маркерів. Так, у вже наведеному прикладі предикат *зрада* виражає і критерій оцінки (ПАТРІОТИЗМ), і негативний знак цієї оцінки.

Оскільки йдеться про аналіз дискусії, то у дискурсі, який відображає цю ситуацію, ми спостерігаємо і позитивні, і негативні оцінки об'єкта/об'єктів оцінки різними суб'єктами. Власне, як уже зазначалося, цей дискурс привабив до себе увагу саме тим, що негативні оцінки давалися об'єктам, які при першому наближенні мали би оцінюватися лише позитивно, адже йдеться про цінність МИР (БЕЗПЕКА). Зазначимо, що згідно з масштабним загальноєвропейським дослідженням [4; 13] 2007 року цінність БЕЗПЕКА в аксіологічній ієрархії українців (за класифікацією Ш. Шварца [14]) посіла перше місце з індексом 0,72. У той самий час наступна за значущістю для українського соціуму цінність УНІВЕРСАЛІЗМ мала індекс 0,56. За значущістю цінності БЕЗПЕКА українці випередили усі європейські країни, окрім Угорщини, Естонії, Греції та Польщі (дані по Україні за період війни, тобто від 2014 року і пізніше, на жаль, відсутні [12]).

Така вага цінності БЕЗПЕКА в українському суспільстві тим більше посилює подивування тим, що МИР та спрямовані на нього, принаймні позірно, ініціативи й сам ініціатор отримують негативні оцінки. Досвід аналізу дискурсивних проєкцій аксіологічних конфліктів, дав підстави вважати, що саме ретельне дослідження критеріїв оцінки та ціннісних концептів, які корелюють з ними, допоможе розв'язати виявлену суперечність. Ми спробуємо з'ясувати, які ціннісні концепти стали основою цієї дискусії: чи її учасники оцінюють об'єктів оцінки за одними й тими самими критеріями? Якщо ці критерії однакові, то чи однаковим є розуміння й семантичне наповнення відповідних ціннісних концептів? У підсумку ми отримаємо певну інформацію для того, щоби виявити деякі аксіологічні орієнтири обох сторін конфлікту й побачити: цей конфлікт є результатом різночитання одних і тих самих цінностей або ж цінності двох груп кардинально протилежні?

Щоб відповісти на ці питання, ми послідовно класифікували аналізовані аксіологічні пропозиції як позитивно оцінні та негативно оцінні, зіставляючи критерії оцінки та відповідні ціннісні концепти.

Критерії позитивно оцінних пропозицій.

ДЕМОКРАТИЗМ: *«Якщо Зеленський детально ознайомиться з даними групи «Рейтинг» і підкориться думці більшості, він має обмежитися двома стратегіями <...> Поки що публічна риторика президента і його команди вписується у ці стратегії»* (УП. 05.11.2019).

БЕЗПЕКА: *«Вы переживаете за украинские территории и украинских солдат? В чем принцип держать территорию с автоматом и умирать под обстрелом?»* (Коментар, УП.27.10.19).

ВИЗНАННЯ: *«...Верховний Головнокомандувач, якого обрала більшість народу України, а все решта то від лукавого!»* (Коментар, УП.27.10.19).

ПАТРІОТИЗМ: *«Без зради і Медведчука: чому сам факт нормандської зустрічі не менш важливий, ніж досягнуті домовленості»* (УП.11.12.19); *«Варта на Банковій» згортає свій табір, здачі національних інтересів не відбулося»* (УП. 10.12.19. Варта на Банковій...).

РЕЗУЛЬТАТ: «...Можна просуватися до миру так само, як і звільняти полонених та повертати кораблі» (УП.11.12.19).

СИЛА (субконцепти **СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС, ВЛАДА**): «...Главкомандующей, **якому** добровольці, як воєннослужащие запаса, **обязаны подчиняться**» (Fedor Kulikov. Коментар. УП.27.10.19); «Зеленский **президент!**» (Алла Чуб. Коментар. УП.27.10.19).

Критерії негативно оцінних пропозицій.

БЕЗПЕКА: «Ми кидаємо цих людей напризволяще. В будь-який момент якийсь покидьок може прийти, забрати їх і відвезти в Донецьк, де кине у підвал <...>» (УП.26.10.2019).

ДЕМОКРАТИЧНІСТЬ: «Если он не научится слышать людей, уважать их, вести диалог, искать компромиссы, он никогда не станет президентом» (Serhii Ptashko. Коментар. УП.26.10.19).

ПАТРІОТИЗМ: «Мешканці України стурбовані неадекватною особою на посаді президента, яка готова здати країну в обмін на "МИР"» (Коментар. УП.26.10.19); «...уперше в офіційному комюніке переговорів зафіксоване прагнення надати особливий статус окупованим територіям не на тимчасовій, а на постійній основі» (УП. 10.12.2019).

СИЛА (субконцепт **СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС, ВЛАДА**): «...он никогда не станет президентом – он останется дворовой шпаной» (Serhii Ptashko. Коментар. УП.26.10.19).

СПРАВЕДЛИВІСТЬ: «...в цей мирний сценарій ніхто з представників влади більшості (тих, кого чула або читала) <...> не вкладає сенсу про необхідність покарання злочинців і їхніх поплічників» (УП.04.12.19).

Таким чином, коли ми розглядаємо дискурс довкола мирних ініціатив Президента Зеленського за обраний період часу як діалог між ціннісними системами, вимальовуються такі прямиї кореляції.

Таблиця 1.

Позитивні оцінки	Негативні оцінки
БЕЗПЕКА	БЕЗПЕКА
ДЕМОКРАТИЗМ	ДЕМОКРАТИЗМ
ПАТРІОТИЗМ	ПАТРІОТИЗМ

СИЛА (СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС, ВЛАДА)	СИЛА (СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС, ВЛАДА)
---------------------------------	---------------------------------

Без корелятивних пар залишаються цінності:

- РЕЗУЛЬТАТ, ВИЗНАННЯ – критерії позитивних оцінок;
- СПРАВЕДЛИВІСТЬ – критерій негативних оцінок.

Дивлячись на цю таблицю, можна зробити висновок, що один і той самий об'єкт оцінки в один і той самий час в одному й тому самому місці отримує і позитивні, і негативні оцінки за одними й тими самим критеріями. Така ситуація на перший погляд здається абсурдною. Однак детальніший аналіз прикладів, вилучених з діалогічного контексту, дає змогу зрозуміти, як таке може бути.

Є декілька причин виникнення аксіологічного конфлікту за умов майже тотожного набору ціннісних орієнтирів.

1. Різна значущість одних і тих самих цінностей. Усі названі цінності присутні, однак посідають різне місце в аксіологічних ієрархіях різних суб'єктів: *«Вы переживаете за украинские территории и украинских солдат? в чем принцип держат территорию с автоматом и умирать под обстрелом?»* (УП. 27.10.19). Для суб'єкта цього висловлювання важливішою за цінність ПАТРІОТИЗМ є цінність БЕЗПЕКА. У наступному прикладі навпаки – ПАТРІОТИЗМ ставиться вище за БЕЗПЕКУ: *«...більшість українців хочуть миру, але не шляхом поступок агресору», – заявили члени оргкомітету акції»* (УП.08.12.19).

2. Різна денотативна наповненість одного й того самого ціннісного концепту при збереженні конотативної значущості. Наприклад, тут мовець заперечує відповідність реальної ситуації значенню цінності БЕЗПЕКА, до якої апелюють прибічники Президента, які оцінюють за цим критерієм позитивно мирну ініціативу «розведення військ»: *«Все одно обстріли триватимуть, все одно і ми, і противник нестимуть втрати»* (УП. 09.10.19). У цьому прикладі мовець спростовує зв'язок між денотатом ціннісного концепту СИЛА (СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС, ВЛАДА) і концепту ПРЕЗИДЕНТ: *«Если он не научится слышать людей, уважать их, вести диалог, искать компромиссы, он никогда не станет президентом – он останется дворовой шпаной»* (Коментар.УП.26.10.19).

Прикметною ілюстрацією неузгодженості денотативного наповнення ключових концептів у цій дискусії може слугувати стаття О. Саакяна «Ніякий Штайнмайєр не придумав за Україну, якого миру ми прагнемо», де автор пише: «...картина "миру через капітуляцію" промальована дуже добре. А ось з «миром через перемогу» все набагато складніше. Що це? Прапор України над Кремлем? Чи наш прапор на відновленому та контрольованому кордоні з Росією? А може, це прапор на десятиметровому мурі навколо окупованих територій? Який «образ миру» обрати на шостому році війни – дуже чутливе питання» (Саакян. УП.11.10.19).

У контексті такої неузгодженості закономірним виглядає вживання лексеми МИР з уточненням: «...в усіх храмах Православної Церкви України після Божественної літургії провели молитви за встановлення справедливого миру та перемогу України» (УП. 08.12.19).

Таким чином, можна зробити висновок, що відображена в газеті «Українська правда» протягом вересня – грудня 2019 року дискусія довкола мирних ініціатив Президента України Володимира Зеленського, що готувалися для обговорення на Паризькому саміті й узгоджені положення яких було підписано 9 грудня 2019 року, точилася в межах пропозиційного аксіологічного фрейму, окресленого такими структурно-семантичними компонентами:

суб'єкт оцінки – українець, дописувач видання «УП»;
предикат думки – *я вважаю, що моя думка є достатньо вірогідною й соціально прийнятною, щоби бути оприлюдненою*; об'єкт оцінки: Президент України Володимир Зеленський, його політична сила, його мирні ініціативи, цінність МИР як така; предикат оцінки:

- знак оцінки – позитивний і негативний, що й дає підстави говорити про аксіологічний конфлікт;

- критерії оцінки – БЕЗПЕКА, ВИЗНАННЯ, ДЕМОКРАТИЧНІСТЬ, ПАТРІОТИЗМ, СИЛА (СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС), СПРАВЕДЛИВІСТЬ, РЕЗУЛЬТАТ.

Оскільки критерій оцінки корелює із системою ціннісних концептів мовця, можна говорити, що саме ціннісні концепти БЕЗПЕКА, ВИЗНАННЯ, ДЕМОКРАТИЧНІСТЬ, ПАТРІОТИЗМ, СИЛА (СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС), СПРАВЕДЛИВІСТЬ, РЕЗУЛЬТАТ стали основою аксіологічної категоризації ситуації

«Мирні ініціативи Президента Володимира Зеленського на Паризькому саміті 2019 р.».

Щодо конфлікту, то його витoki можна вбачати в:

- тому, що різні сторони цього конфлікту, поділяючи названі цінності, відводять їм різні за значущістю позиції в своїх аксіологічних ієрархічних системах;
- різних поглядах на денотативне наповнення названих цінностей, у першу чергу, ціннісного концепту БЕЗПЕКА та субцінності МИР.

Перспектива дослідження полягає передусім у розширенні його хронологічних меж, оскільки названі ініціативи обговорювалися задовго до того, як почалася підготовка до Паризького саміту, й стали лише початком певної стратегії Президента України щодо Російської агресії та збройного конфлікту на сході країни. Плідним може бути порівняння отриманих нами результатів із матеріалом інших періодичних видань, наприклад російських чи видань країн ЄС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Вольф Е. М.* Функциональная семантика оценки. Москва: Наука, 1985. 228 с.
2. *Жаботинская С. А.* Язык как оружие в войне мировоззрений. Майдан – Антимайдан. Интернет-издание. Киев : Укр. асоц. когнітивної лінгвістики і поетики, 2015. URL: http://uaclip.at.ua/zhabotinskaja-jazyk_kak_oruzhie.pdf.
3. *Космеда Т. А.* Аксіологічні аспекти прагмалінгвістики: формування й розвиток категорії оцінки. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. 350 с.
4. *Магун В. С., Руднев М. Г.* Жизненные ценности населения Украины в европейском контексте. *Вестник общественного мнения (статья первая)*. 2007. URL: <http://www.polit.ru/research/2007/07/16/10values.html>.
5. *Марьянчик В. А.* Аксіологічна структура медиаполітичного тексту (лінгвістический аспект): автореф. дис ... д-ра філол. наук. Архангельськ, 2013. 38 с.

6. *Парахонський Б.О., Яворська Г. М.* Онтологія війни і миру. К.: НІСД, 2019. 558 с.

7. *Приходько А. М.* Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с.

8. *Радзівєвська Т. В.* Нариси з концептуального аналізу та лінгвістики тексту. Текст – соціум – культура – мовна особистість. Київ, 2010. 491 с.

9. *Синица И. А.* Квазіпарадигмальні відносини як результат сучасних дискурсивних практик. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: «Лінгвістика», 2018, випуск XXXI, с. 50-56.

10. *Телия В. Н.* Коннотативний аспект семантики номінативних одиниць. Москва : Наука, 1986. 143 с.

11. *Черненко Г. А.* Мовленнєвий вплив на ціннісні системи: діапазон імовірностей. Київ: Видавничий дім «Дмитра Бураго», 2018. 404 с.

12. *Countries by Round. European Social Survey.* URL:https://www.europeansocialsurvey.org/data/country_index.htmlountries.

13. *European Social Survey. Round 3. Measuring social and political change in Europe. Publishable Final Activity Report / ed. R. Fitzgerald and S. Widdop. 2007.* URL: http://www.europeansocialsurvey.org/docs/about/ESS3_end_of_grant_report.pdf

14. *Schwartz Sh. H., Melech G., Lehmann A., Burgess S., Harris M., Owens V.* Extending the Cross-Cultural Validity of the Theory of Basic Human Values with a Different Method of Measurement. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 2001. № 32: 519. URL: <http://jcc.sagepub.com/content/32/5/519>

15. *Van Dijk T. A.* Ideology and Discourse: A Multidisciplinary Introduction. 2000. 118 p. URL: <http://www.discourses.org/UnpublishedArticles/Ideology%20and%20discourse.pdf>.

16. *Wodak R., Meyer M.* (eds). *Methods of Critical Discourse Analysis*, London: SAGE, 2009. 204 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Варта на Банковій згортає свій табір. Здачі національних інтересів не відбулося. *Ukrainska Pravda*. 10.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/10/7234373/>.

2. Загальні узгоджені висновки Паризького саміту в Нормандському форматі 9 грудня 2019 року // Офіційне інтернет-представництво Президента України Володимира Зеленського. URL: <https://www.president.gov.ua/news/zagalni-uzgodzheni-visnovki-parizkogosamitu-v-normandskomu-58797>.

3. Саакян О. Ніякий Штайнмайер не придумав за Україну, якого миру ми прагнемо. Українська правда. 11.10.2019. <https://www.pravda.com.ua/columns/2019/10/11/7228837/>.

4. Українська правда. 19.09.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2019/10/9/7228491/>.

5. Українська правда. 26.10.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2019/10/26/7230173/>.

6. Українська правда. 27.10.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2019/10/27/7230209/>.

7. Українська правда. 05.11.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2019/11/5/7230993/>.

8. Українська правда. 04.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2019/12/4/7233810/>.

9. Українська правда. 08.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/10/7234442/>.

10. Українська правда. 10.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/10/7234424/>.

11. Українська правда. 11.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2019/12/11/7234542/>.

12. Українська правда. 14.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/14/7234829/>.

СКОРОЧЕННЯ

УП – Українська правда.

Стаття надійшла до редакції 15.01.2020 р.

*Chernenko H. A., Dr. Hab., Associated Prof.
Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv*

LINGUISTIC AXIOLOGICAL MODELING OF CONFLICT BETWEEN PROPONENTS AND OPPONENTS OF THE PEACE INITIATIVES BY PRESIDENT OF UKRAINE VOLODYMYR ZELENSKY

The article is devoted to the discursive projections of the discussion about President of Ukraine Volodymyr Zelensky and his peace initiatives. The articles about these initiatives published in the internet-newspaper «Ukrainska Pravda» were analyzed. It was selected for investigating the preparing for the Paris Summit on 9th December 2020 and reactions to its results. This discourse attracts attention due to the huge

number of negative evaluations given to the traditionally positive value PEACE and to the actions directed towards gaining of it.

The research has been carried out in the cognitive discursive paradigm and critical discourse analysis. Those are approaches which let us open the meanings input by a speaker in the text sometimes unconsciously. It should be noted that investigation of hybrid wars highlights the great role of hidden meanings in it. The original method of axiological dynamic modeling has been used to open these meanings. With its help, process and results of axiological categorization can be presented as an axiological propositional structure. Thus, the denoted situation «Peace initiatives by President of Ukraine Zelensky at the Paris Summit 2019» has been modeled with the propositional axiological frame.

This frame contains such structural components:

the subject of evaluation – Ukrainians, whose articles or comments were published in the internet-newspaper «Ukrainska Pravda»; the predicate of evaluation – «I think that my opinion is reliable and socially acceptable enough to become public»; the object of evaluation – President of Ukraine Volodymyr Zelensky, his political power and party, his peace initiatives and the value Peace as such; the predicate of evaluation: (1) positive and negative valences for the same objects, that give the reasons to say about axiological conflict; (2) criteria of evaluation – ACKNOWLEDGMENT, DEMOCRACY, JUSTICE, PATRIOTISM, POWER (SOCIAL STATUS), RESULT, SECURITY.

As far as criteria of evaluation correlate with the value concepts of a speaker, one can say that those are the value concepts which become the basis for categorization of this situation.

As regards the reason of the conflict, its sources can be such: (1) participants of the conflict share similar values but put them on different places in their hierarchical value systems; (2) different opinions about denotative meanings of mentioned values, first of all about meanings of the concepts SECURITY and PEACE.

Key words: value concept, axiological frame, axiological conflict.

REFERENCE

1. Volf, Ye. M. (1980) Funktsionalnaia semantika otsenki. Moskva: Nauka [In Russian].
2. Zhabotinskaia, S.A. (2015). Yazyk kak oruzhie v voine mirovozzrenii. Maidan – Antimaidan. Internet-izdaniie. Kiev: Ukr. asots. kognitivnoi lnhvistyky i poetyky. URL: http://uaclip.at.ua/zhabotinskaja-jazyk_kak_oruzhie.pdf [in Russian].

3. *Kosmeda, T. A.* (2000) Aksiolohichni aspekty pragmalinhvistyky: formuvannia i rozvytok katehorii otsinky. Lviv: LNU im. I. Franka [in Ukrainian].
4. *Magun, V.S., Rudnev, M. G.* (2007). Zhiznennyye tsennosti naseleniia Ukrainy v yevropeiskom kontekste. *Vestnik obshchestvennogo mneniia* (statia *pervaia*). URL: <http://www.polit.ru/research/2007/07/16/10values.html> [in Russian].
5. *Marianchik, V. A.* (2013). Aksiologicheskaiia struktura mediapoliticheskogo teksta (lingvostilisticheskii aspect): avtoref. dis... d-ra filol. nauk. Arhangel'sk [in Russian].
6. *Parahonskyi, B. O. Yavorska H. M.* (2019). Ontologiiia viiny i myru. Kyiv: NISD [in Ukrainian].
7. *Pryhodko, A. M.* (2008). Kontsepty i kontseprosystemy v kognityvno-dyskursyvni paradyhmi linhvistyky. Zaporizhzhia: Premier [in Ukrainian].
8. *Radziivska, T. V.* (2010). Narysy z kontseptualnoho analizu ta linhvistyky tekstu. Kyiv: DP «Inform.-analit. ahen.» [in Ukrainian].
9. *Sinita, I. A.* (2018). Kvaziparadigmalnye otnosheniia kak rezultat sovremennykh discursivnykh praktik. Naukovyi visnyk Hersonskoho derzhavnogo universytetu. Seriia «Linguistyka», vyp. XXXI, S. 50-56. [in Russian].
10. *Chernenko, H. A.* (2018). Movlennevyi vplyv na tsinnisni systemy: diapason imovirnosti. Kyiv: Vyd. dim «Dmytra Burago». [in Ukrainian].
11. *Teliia, V. N.* (1986). Konnotativnyj aspect semantiki nominativnykh yedinits. Moskva: Nauka [in Russian].
12. *Countries by Round. European Social Survey.* URL: https://www.europeansocialsurvey.org/data/country_index.html countries. [in English].
13. *European Social Survey. Round 3. Measuring social and political change in Europe. Publishable Final Activity Report (2007).* Ed. R. Fitzgerald and S. Widdop. URL: http://www.europeansocialsurvey.org/docs/about/ESS3_end_of_grant_report.pdf. [in English].
14. *Schwartz, Sh. H., Melech, G., Lehmann, A., Burgess, S., Harris, M., Owens, V.* (2018). Extending the Cross-Cultural Validity of the Theory of Basic Human Values with a Different Method of Measurement. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 2001. № 32: 519. URL: <http://jcc.sagepub.com/content/32/5/519>. [in English].
15. *Van Dijk, T. A.* (2010). Ideology and Discourse: A Multidisciplinary Introduction. <http://www.discourses.org/UnpublishedArticles/Ideology%20and%20discourse.pdf>. [in English].

16. Wodak, R. Meyer, M. (eds) (2009). *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: SAGE, 2009. [in English].

SOURCES

1. Zahalni uzgodzheni vysnovky Paryzkoho samitu v Normandskomu formati 9 hrudnia 2019 roku. *Ofitsiine internet-predstavnytstvo Presydena Ukrainy Volodymyra Zelenskoho*. <https://www.president.gov.ua/news/zagalni-uzgodzheni-visnovki-parizkogo-samitu-v-normandskomu-58797>. [in Ukrainian].

2. Saakian O. (2019). Niiakyyi Shtainmaier ne pryдумаie za Ukrainu, iakoho myru my prahnemo. *Ukrainska Pravda*. 11.10. 2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2019/10/11/7228837/> [in Ukrainian].

3. *Ukrainska Pravda*. 19.09.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2019/10/9/7228491/> [in Ukrainian].

4. *Ukrainska Pravda*. 26.10.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2019/10/26/7230173/> [in Ukrainian].

5. *Ukrainska Pravda*. 27.10.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/news/2019/10/27/7230209/> [in Ukrainian].

6. *Ukrainska Pravda*. 05.11.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2019/11/5/7230993/> [in Ukrainian].

7. *Ukrainska Pravda*. 04.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2019/12/4/7233810/> [in Ukrainian].

8. *Ukrainska Pravda*. 08.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/10/7234442/> [in Ukrainian].

9. *Ukrainska Pravda*. 10.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/10/7234424/> [in Ukrainian].

10. *Ukrainska Pravda*. 11.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2019/12/11/7234542/> [in Ukrainian].

11. *Ukrainska Pravda*. 14.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/14/7234829/> [in Ukrainian].

12. Varta na Bankovii zhortaie svii tabir. Zdachi natsionalnyh interesiv ne vidbulosia. *Ukrainska Pravda*. 10.12.2019. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/12/10/7234373/> [in Ukrainian].